

Uudempaa ja vanhempaa Stigan ympäriltä

Kesällä 1974 nyt jo edesmennyt Kjell Johansson lähetti minulle pelikassin, kaksi mailaa sekä mailakotelon. Länsi-Saksan Göppingenissä pelattiin Junnu-EM ja näillä välineillä ostettiin nuoren pojan uskollisuus kyseiselle tuotemerkillä ilmeisesti ikuisiksi ajoiksi.

Stigan pöytätennistarina alkaa vuodesta 1944. Tuolloin Tranåsissa asuva Stig Hjelmquist alkoi tuoda maahan pöytätennispalloja. Yrityksen ensimmäinen nimimies oli kaksinpelin MM-kakkonen Tage Flisberg, joka oli firmassa ihan palkallisessa työssä. Toki hänen nimellään tehtiin myös mailoja.

Stiga alkoi kasvaa nopeasti ja samoin teki ruotsalainen pingis. Tranåsissa tehtiin myös aseita ruohonleikkureita, jääkiekkopelejä ja kelkkoja. Nykyään niin lelut, pöytätennis kuin ruohonleikkuritkin ovat kaikki omia firmojaan, mutta kaikilla on edelleen oikeus saman logon käyttöön.

Vuonna 1984 Stigan pöytätenniksen osti Bengt Andersson, jonka poika Mats pelasi Ruotsin junnumaajoukkueessa. Isä-Andersson oli jo aiemmin perustanut Eskilstunaan Bandan pingistehtaan. Kyseinen herra innostui kaupastaan niin, että muutti sukunimensäkin Bandstigeniksi!

Poika Mats eteni aina Stigan toimitusjohtajaksi asti. Tämä tarina ei valitettavasti päättynyt hyvin, vaikka firma olikin saatu mainioon kuntoon. Mats sai sydänpysähdyksen henkilökunnan yhteislenkillä ja kuoli vuoden 2015 lopulla vain 46-vuotiaana, juuri ennen kuin uusi Eskilstunan tehdas valmistui. No, se ei ollut ensimmäinen tunnetun Stiga-ihmisen äkillinen poismeno, sillä kaksinkertainen Euroopan mestari Hans Alsér sai surmansa lento-onnettomuudessa vuonna 1977. Suomessa taas Jarmo Jokinen menehtyi vuonna 1987. Myös Norja on saanut näistä onnettomuuksista osansa, sillä vuonna 1985 Espanjassa maan Eurooppa-liigajoukkuetta lentokentälle kuljettanut auto ajoi kolarin. Ykkösnainen Tone Folkesson kuoli ja ykkösmies Erik Rasmussen halvaantui pyörätuolipotilaaksi.

1970-luvulla Stigan myynti nojasi ruotsalais-japanilaisen Yasakan uuteen Mark V kumiin ja kolmen maailmanmestarin eli Alsérin, Johanssonin ja Stellan Bengtssonin runkoihin. Tuolloin Stiga ja Yasaka toimivat tiiviissä yhteistyössä vaikka ovatkin aina olleet erillisiä yrityksiä. Ja työnjako kumiin ja runkojen välillä todella toimi! Stellan voitti 1971 kaksinpelin MM-kullan Markilla ja Jean-Philippe Gatien toisti tempun vuonna 1993. Se oli Suomessakin selvästi

tunnetuin kumi, vaikka toki Pentti "Pätkä" Tuomisen maahantuomalla Sriverilläkin oli omat kannattajansa.

Alsérin alaspäin levenevä kahva oli tuohon aikaan maailman suosituin runko. Suosiota piti yrittää hyödyntää Suomessakin, joten Veijo Vesasen johdolla Sepi Elsiselle tehtiin oma mailamerkki. Mara Autio teki kulttuuriteon ja pelasti yhden kappaleen kyseistä mailaa, muista ei ainakaan minulla ole tietoa.

Veijo Vesanen oli armoton myyntimies, joka oikeasti toi Stigan pingistuotteet Suomeen. Hän on myös Pasi Rautiaisen kummisetä, mikä selittää aika pitkälle sen, että Pasi pelasi vuonna 1974 Kurvisen Matin kanssa Nappulaliigaa mestaruuden arvoisesti. Veijo kierteli Volvollaan Suomea ahkerasti ja myi paljon Stigaa paikallisille kauppiaille. Ykköstuote oli harmaa Expert-pöytä, joka oli todella painava ja kestävä. Niitä on monin paikoin käytössä edelleenkin. Näitä peruja on se, että Suomessa varsinkin ihan kovimpien laji-ihmisten ulkopuolella Stiga on edelleen oikeastaan synonyymi koko pöytätennikselle.

Aikanaan Jarmo Jokinen, Sonja ja Monica Grefberg, Eva Malmberg, Stefan Söderberg ja Mika Pyykkö olivat Stigan tallipelaajia. Hiukan myöhemmin 1980-luvun lopulla allekirjoittanut oli perustamassa Team Stigaa, johon kuuluivat Pasi Valasti, Matti Seiro, Janne Kontala ja Katja Nieminen, myöhemmin myös Linus Eriksson, Aki Kontala ja Juha Päivärinta. Iso Suomen ystävä Kjell Johansson poikkesi paikan päällä ja toimi ainakin epävirallisena tallipäällikkönä.

Uudempia stigalaisia ovat Miikka O'Connor, Veikka Flemming, Alex Naumi, Pihla Eriksson, Arttu Pihkala ja Sam Khosravi. Stiga on tällä hetkellä taas myös SPTL:n yhteistyökumppani.

Pingishistorian tallentajana omistan itsekin yhden Flisbergin mailan ja toki paljon sitä uudempia. Maailmalla todellisia harvinaisuuksia ovat mm. Anton Stipancicin Stiga Tova ja Tibharin perustajan Tibor Harangozon Stiga-maila. Hyväkuntoisista saa maksaa jopa 5000 dollaria. Stipancicin maila on kahdessa mielessä erikoisuus: se on ensinnäkin varreltaan sama kuin legendaarinen Kjell Johansson. Toisekseen "Vova" oli myös Butterflyn tallipelaaja ja sielläkin hänellä oli vähän samannäköinen maila. Toista vastaavaa tapausta ei pingishistoria tunne.

2.8.2016
Esko Heikkinen

Oliko blogi pettymys, menestys vai jotain siltä väliltä? Risuja, ruusuja ja kehitysehdotuksia voi jättää sähköpostite osoitteeseen info@pingiskeskus.fi